C/2025/2118

11.4.2025

Tiivistelmä komission päätöksestä,

annettu 23. lokakuuta 2024,

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan mukaisesta menettelystä

(ASIA AT.40401 – KÄYTETTY LIIKKUVA KALUSTO)

(tiedoksiannettu asiakirjanumerolla C(2024) 7355 final)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(C/2025/2118)

Komissio antoi 23. lokakuuta 2024 päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan mukaisesta menettelystä. Komissio julkaisee osapuolten nimet ja päätöksen olennaisen sisällön sekä mahdollisesti määrättävät seuraamukset neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 ([1]) 30 artiklan säännösten mukaisesti. Se ottaa huomioon yritysten oikeutetut edut sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta.

1. JOHDANTO

(1) Päätöksellä määrätään sakko tšekkiläiselle České dráhylle, a.s., jäljempänä 'ČD', ja itävaltalaisille Österreichische Bundesbahnen-Holding Aktiengesellschaftille, ÖBB-Personenverkehr Aktiengesellschaftille ja ÖBB-Technische Services-Gesellschaft mbH:lle, jäljempänä yhdessä "ÖBB", SEUT-sopimuksen 101 artiklan rikkomisesta.

(2) ÖBB ja ČD, jäljempänä yhdessä "osapuolet", osallistuivat 9. toukokuuta 2012 ja 21. tammikuuta 2016 välisenä aikana sopimukseen ja/tai yhdenmukaistettuun menettelytapaan, jonka tarkoituksena oli estää niiden yhteisen tšekkiläisen kilpailijan RegioJet a.s:n, jäljempänä 'RegioJet', markkinoille pääsy tai laajentuminen rautateiden pitkän matkan henkilöliikenteen markkinoilla Tšekissä sekä Itävallan ja Tšekin välisen rautateiden kansainvälisen pitkän matkan henkilöliikenteen markkinoilla Prahan ja Wienin välisellä reitillä estämällä RegioJetiä hankkimasta ÖBB:n käytettyjä vaunuja pitkän matkan henkilöliikenteeseen tai vaikeuttamalla tai rajoittamalla tällaisten vaunujen hankkimista.

2. ASIAN KUVAUS

2.1 Menettely

(3) Komissio teki 28. kesäkuuta ja 1. heinäkuuta 2016 välisenä aikana tarkastuksia ČD:n tiloissa (Prahassa) ja ÖBB:n tiloissa (Wienissä).

(4) Tämän jälkeen komissio vastaanotti ÖBB:ltä sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa vuonna 2006 annetun tiedonannon, jäljempänä 'sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskeva tiedonanto', mukaisen sakkojen lieventämistä koskevan hakemuksen.

(5) Komissio antoi 10. kesäkuuta 2022 väitetiedoksiannon. ÖBB toimitti 14. syyskuuta 2022 kirjallisen vastauksensa väitetiedoksiantoon. ČD toimitti 30. syyskuuta 2022 kirjallisen vastauksensa väitetiedoksiantoon. Molemmat osapuolet käyttivät 13. ja 14. joulukuuta 2022 oikeuttaan tulla kuulluksi osallistumalla suulliseen kuulemiseen.

(6) Kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevä neuvoa-antava komitea antoi asiasta 18. lokakuuta 2024 myönteisen lausunnon.

([1]) EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 411/2004 (EUVL L 68, 6.3.2004, s. 1).

2.2 **Yhteenveto rikkomisesta**

2.2.1 *Tosiseikat*

(7) Päätöksessä todetaan, että ČD ja ÖBB järjestelivät kilpailunvastaisessa yhteistyössä ÖBB:n käytettyjen matkustaja-vaunujen myyntimenettelyjä RegioJetin vahingoksi vääristääkseen kilpailua rautateiden pitkän matkan henkilöliikenteen markkinoilla Tšekissä sekä Prahan ja Wienin välisellä kansainvälisellä rautatiereitillä.

(8) Osapuolten ydinliiketoimintana on rautateiden henkilöliikennepalvelujen tarjoaminen Tšekissä (ČD) ja Itävallassa (ÖBB) sekä näiden maiden välisillä kansainvälisillä reiteillä, joilla osapuolet tarjoavat yhteisiä palveluja yhteistyössä (esimerkiksi Prahan ja Wienin välisellä reitillä). Rikkomisajanjakson aikana RegioJet oli ČD:n todellinen kilpailija Tšekissä ja molempien osapuolten potentiaalinen kilpailija Prahan ja Wienin välisellä reitillä.

(9) Koska RegioJet oli pieni uusi tulokas, jonka resurssit olivat rajalliset, se käytti paljolti käytettyjä vaunuja sekä jo vakiintuneessa toiminnassaan että toimintansa mahdollisessa laajentamisessa. ÖBB oli näiden vaunujen tärkeä lähde, koska sen vaunut sopivat teknisesti Itävallan ja Tšekin rautatieverkkoihin ja koska saatavilla oli runsaasti laadukkaita ja nykyaikaisia vaunuja (esimerkiksi vaunuja, joissa on ilmastointi ja jotka soveltuvat suurempaan nopeuteen).

(10) Kun ČD ja ÖBB sopivat toteuttavansa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan RegioJetin mahdollisuutta käyttää ÖBB:n käytettyjä vaunuja, niiden laajempana tavoitteena oli estää niiden yhteisen kilpailijan RegioJetin markkinoille tulo tai laajentuminen rautateiden kotimaan pitkän matkan henkilöliikenteen markkinoilla Tšekissä sekä rautateiden kansainvälisen pitkän matkan henkilöliikenteen markkinoilla Prahan ja Wienin välisellä reitillä.

(11) Rikkominen koostui useista kilpailunvastaisista toimista, jotka toteutettiin rikkomiskauden aikana. Tällaisia toimia olivat muun muassa seuraavat:

a. ÖBB:n vaunujen myynnin ajoittaminen siten, että mahdollisuus vaunujen myymisestä RegioJetille vähenisi;

b. vaunujen myynnin kilpailunvastainen järjesteleminen niin, että ČD pystyisi hankkimaan vaunut RegioJetin sijasta;

c. tietojen vaihtaminen muiden tarjoajien tarjouksista ja kiinnostuksen tasosta; sekä

d. yhdessä tapauksessa, jossa oli kyse vaunuista, joita ČD ei aikonut ostaa, sopiminen sopivasta ostajasta (joka ei ollut RegioJet).

(12) Osapuolet olivat tietoisia siitä, että ÖBB:n käytetyt vaunut olivat tärkeä tuotantopanos RegioJetille, joka oli uusi tulokas, ja että rajoittamalla RegioJetin mahdollisuutta hankkia ÖBB:n vaunuja pystyttiin ainakin rajoittamaan RegioJetin laajentumista ja siten heikentämään sen kykyä kilpailla osapuolten kanssa.

2.2.2 *Oikeudellinen arviointi*

(13) Päätöksessä todetaan, että osapuolten sopimus ja/tai yhdenmukaistettu menettelytapa muodostavat SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 kohdan yhtenä kokonaisuutena pidettävän jatketun rikkomisen sekä sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan tiedonannon 1 kohdan mukaisen kartellin.

(14) Sisällön, tavoitteiden sekä oikeudellisen ja taloudellisen kontekstin perusteella päätöksessä todetaan, että käsiteltävänä olevan sopimuksen ja/tai yhdenmukaistetun menettelytavan tarkoituksena oli rajoittaa kilpailua SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

2.3 **Korjaustoimenpiteet**

(15) Päätöksessä sovelletaan sakkoja koskevia suuntaviivoja vuodelta 2006 ([2]).

([2]) Suuntaviivat asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti määrättävien sakkojen laskennasta (EUVL C 210, 1.9.2006, s. 2).

2.3.1 *Sakon perusmäärä*

(16) Kullekin osapuolelle määrättävän sakon perusmäärä määräytyy rikkomiseen liittyvien tavaroiden tai palvelujen myyntiarvon perusteella ja muodostuu vaihtelevan määrän ja lisäsumman soveltamisesta.

(17) Myyntiarvon määrittämisessä komissio ottaa huomioon osapuolten tulot pitkän matkan henkilöliikenteen markkinoilta, mukaan lukien sekä lippujen myynnistä että julkisen palvelun velvoitteita koskevista sopimuksista saatavat tulot.

(18) Merkityksellinen maantieteellinen alue, johon rikkominen liittyy, koostuu kahdesta osasta: kansainvälisestä Prahan ja Wienin välisestä reitistä ja koko Tšekin alueesta. Kummankin osapuolen myynnin arvo määritetään merkityksellisen maantieteellisen alueen ensimmäisen osan mukaan käyttäen perusteena osapuolen kyseisellä reitillä saamia tuloja. Merkityksellisen maantieteellisen alueen toinen osa otetaan huomioon siten, että ČD:n Tšekissä saamien tulojen perusteella määritetään myös ÖBB:n myynnin arvo osoittamalla kummallekin osapuolelle 50 prosentin osuus ČD:n tuloista.

(19) Sekä ÖBB:hen että ČD:hen sovellettavien vaihtelevan määrän ja lisäsumman prosenttiosuus on 15 prosenttia rikkomisen vakavan luonteen vuoksi.

(20) Mitään lieventäviä tai raskauttavia olosuhteita ei oteta huomioon, eikä varoittavan vaikutuksen kerrointa sovelleta.

2.3.2 *Liikevaihtoon sovellettavan 10 prosentin ylärajan ja sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan tiedonannon soveltaminen*

(21) Sakko on sekä ÖBB:n että ČD:n osalta selvästi alle 10 prosenttia niiden maailmanlaajuisesta liikevaihdosta vuonna 2023.

(22) ÖBB:lle määrättävää sakkoa alennettiin sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun tiedonannon mukaisesti 45 prosenttia.

3. **PÄÄTELMÄ**

(23) Edellä kuvatusta rikkomisesta määrätään seuraavat sakot:

a. České dráhy, a.s.: 31 940 000 euroa

b. Österreichische Bundesbahnen-Holding Aktiengesellschaft, ÖBB Personenverkehr Aktiengesellschaft ja ÖBB-Technische Services Gesellschaft mbH, yhteisvastuullisesti: 16 712 000 euroa.